

Z. Tóth Csaba (Pécs):

Magyar Őstörténeti Atlasz

*„Legszilárdabb meggyőződése, hogy a nemzetet
csak igazmondással lehet nevelni.”
(Gróf Teleki Pál: Merjünk magyarok lenni!)*

*„Úgy látom, hogy az eurázsiai szemléletben (az egyirányú őstörténet-kutatás helyett az egész Euráziát végigpásztázó kutatás alapján) eltűnik majd az az ellentét, ami történelemtudományunk és krónikásaink közt a 19. század óta szinte szakadatlanul élesedik. ...Az eddigi sok bizonyosság és szilárd tudás helyébe „termékeny bizonytalanság” lépett. Lesznek-e, akik ebben az irányban munkálkodnak majd? Magam – munkáim gyarapodtán, s időm fogytán – már aligha tudok bekapcsolódni ezekbe a munkálatokba, de hiszem: ha helyes irányú volt a kezdeményezés, akkor előbb-utóbb felnő egy kutatónemzedék, amely vállalja a biztosnak, szilárdnak és kényelmesnek látszó munka helyett a csak sejtethető történetiség kutatását.”
(László Gyula: Őstörténetünk, 1980)*

Tartalomjegyzék

A magyarság történetének vázlatos kronológiája, az őskortól Kr.u. 1000-ig

I. „*Ahogy a csillag megy az égen*”: az igazi „nagy történelem”

II. Az ősiráni kultúra, i.e. 6260-4100 k., Irán-Turán szakadás és Zarathustra vallási reformja

III. A bronzkor „ipari forradalma”, fémek, kocsik, lovak, erődvárosok, migrációk

IV. Észak-Eurázsia ökológiai zónái, ősi klímaváltozások

V. A Selyemút, a hunok, a „di” vagy „ti” barbárok, és a „dinglinge”

VI. Bronzkori kultúrák utódai, szkíták, szarmaták, hunok, türkök

VII. Nép-vándorlások, szállásterületek, honfoglalások

1. *Régi népvendünk, a „szavartiaszfali”/lovas szavárd feltérképezése (DAI 38)*

2. *Hunok, ogurok, avarok, székeltek, a Csaba-monda és a „kettős honfoglalás” igazsága*

3. *Onoguria vagy Magna Bulgaria elhelyezkedése, és az ogur-hun vándorlások nyugatra*

4. *A magyar honfoglalás és vezérkor, hadjáratok nyugaton és keleten, 861-955*

5. *Szavárd-magyarok a Dél-Kaukázusban, c. 800-815*

VIII. Anonymus (1200 k.) és Kézai (1285 k.) krónikáinak őstörténeti adatai

IX. A Képes Krónika ősnévsorának lehetséges megfejtése

X. Az ősmagyar nyelv feltételezett elhelyezkedése az indoiráni nyelvek „családfáján”

XI. A honfoglaló magyarság embertani analógiái Éry Kinga kutatásai nyomán, és néhány, még nem vizsgált régészeti kapcsolat

XII. Az R1a Y-DNS haplocsoport elterjedtsége Észak-Indiától Kelet-Közép-Európaig

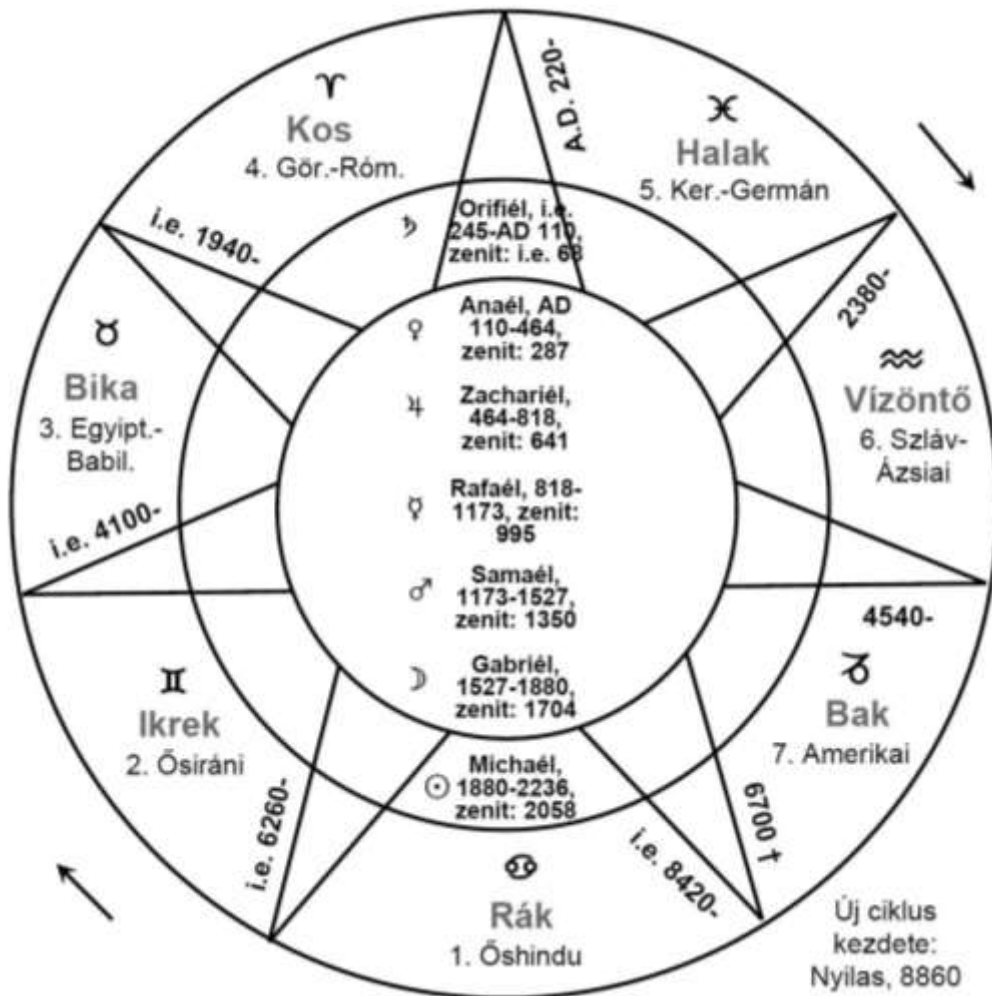
A MAGYARSÁG TÖRTÉNETÉNEK VÁZLATOS KRONOLÓGIÁJA, AZ ŐSKORTÓL KR. U. 1000-IG

- i.e. 7. évezred:** iráni őskor, első városok, mezőgazdaság, első Zarathustra, aki pap, harcos és földművelő, Irán-Turán szakadás, háborúk kezdete (Aveszta, Sahname, Ghirshman)
- i.e. 5-4. évezred:** ló vadászata, majd háziasítása a sztyeppén, bronzkor
- i.e. 2100 k.:** ősrja népek, köztük szovárdok (Suwardat-aspa, 'Napisten lovasai?'), és magyarok (maidhya airya, a 'Közép árjai'? ősrja/R1a, R1b + ősanatóliai/J2) a Dél-Urálnálhoz költöznek, Szintasta, „erődvárosok országa”, küllős kerekű szekér, ló hátalása, nyereg, lószerszám kialakulása, tűzkultusz, állattáldozat, fejlett bronzipar, kerámia; utódkultúrák: Petrovka, Alakul, Fjodorovo („Andronovo”)
- i.e. 1750-1500 k.:** északi gyarmatosítás, első kapcsolat a „finnugorokkal” (erdőövi őslakók), feleségszerzés, javak, technikák, nyelv, kultúra cseréje; iráni-finnugor vegyeskultúrák (Cserkaszkul, Mezsovka); keleten nomád kultúrák kialakulása (szkíták), árják Iránban, Indiában, ló, küllős kerekű kocsi, vas elterjesztése Mezopotámiában, Kínában
- i.e. 800 k.:** vaskori Itkul-kultúra (Hérod.: „isszedonok”, az Isszet-folyónál, Szintasta-, ill. Szargari-Mezsovka gyökerű szovárd-magyarok), letelepült, állattenyésztő kultúra, bronzművesség; újabb kapcsolat a „finnugorokkal” (Gamajun)
- i.e. 700 k.:** szauiromaták a Dél-Urálnál, félnomád ogurok a Tobol-Irtisnél, Szargatka, erődített és nyílt települések, félig letelepült, nagyállattartó életmód, vezéri kurgán-temetkezések
- i.e. 500 k.:** félnomád szakák a Tobol nyugati oldalánál, Gorokovo, erődített és nyílt települések, kurgán-temetkezések, kapcsolat az itkuliakkal, akik a szauiromatákkal is kereskednek, és a szargatiakkal (akik kiterjesztik befolyásukat az Urál és az Altáj között); újabb „szarmata” törzsek megjelenése; itkuliak fokozatosan nomadizálódnak; a tasmolai szaka temetkezési rítus a legközelebb áll a honfoglaló magyarhoz: elhunyt nyugati tájolása, szabályos részleges lovastemetkezés (fej, lóbőr, lábak), vagy csak lószerszám, női sírokban is
- i.e. 300 k.:** a hunok első megjelenése a Szargat-kultúra keleti részén, Szidorovka, Iszakovka; az itkuli és gorokovoi törzsek az Uráltól nyugatra költöznek a prokorovoi szarmatákhoz (Felső-Bjelaja)
- i.e. 4-3. század:** a szauiromaták nagy része elfoglalja Európai Szkítiát, a szarmaták egy része visszamegy Kelet-Iránba (Greko-Baktria és az Achaemenida perzsa birodalom legyőzése, Párthia felemelkedése, indo-szkíták)
- i.e. 2. század:** alánok felemelkedése (Kang-kü, majd Kelet-Európa, Észak-Kaukázus), jüe-csik (kusánok), vuszunok (aorszok, varsányok) érkezése
- AD 1-2. század:** első megjelenésünk a nyugati forrásokban: Metere, Mattzaris, Sardi Scythae, Mazacasos, Souardeni, Materi, Sardenae (Ovid., CIL, Plin., Ptol., Tab. Peut.)
- 2. század:** a hunok nagy tömegben elindulnak Mongóliából, egy részük a Szargatka-kultúrában telepszik le, másik részük, a heftaliták, chioniták, vagy fehér hunok Kelet-Iránban
- 375:** a hunok, ogurok és szövetségeseik átkelnek a Volgán és megdöntik az alánok, gótok uralmát; népvándorlás kor kezdete, „Kao-csö tinglingek”, 15 nép szövetsége, köztük hunok, onogurok, bolgárok, és valósz. székelyek és fehér szabiok (Wei-shu, 3. század, Schlegel 1896, vö. fehér, vörös és nyugati ti és hun törzsek az Ordosznál, i.e. 9-4. sz.)
- 453:** Attila nagykirály halála; a korábbi hun törzsszövetség felbomlik, Attila fiainak harcai egymással és a nem-hun törzsekkel („Almos”? Jordanes, 50, 266)
- 463:** avar támadás hatására a szabir másképp szavárd-magyarok megtámadják az ogur-hunokat (Priscus; vö. ouarnoi, Baktriában, Ptol. VI. 11, ovareis Areiában, VI. 17,3, és Awaro, Awarshatr, személy- és országnév, Bundahisn, XXXIV. 43)
- 523:** Boarek (tör. bujruq méltóságnévből?), szabir királynő a bizánciak oldalán harcol seregével a hunok ellen, akiket legyőznek (Tyrax, Glones, hun vezérek, Theophanes, Malalas)
- 555:** a lazikai háborúban a szabiok és alánok a bizánciak oldalán, a hunok, ogurok a perzsákkal, változó szövetségek, néha testvérharcok (Menandros a kutrigurokról és utrigurokról)

- 558:** közép-ázsiai ouar/var és chiön/hun törzsek a Kárpát-medencébe költöznek, avarok (ld. 'várkony' helyneveink), csekély mongolid elem, de olykor vezéri státuszban
- 619 k.:** Onogoria a Meótisznál, onogur = 10 ogur törzs, Kuvrat nagykan megkeresztelkedik
- 630 k.:** a nyugati türkök kazár nevű törzsei egyesítik a sztyeppei törzseket; a nyugati türkök 10 törzse (On Oq = Tíz Nyíl) között aszikkil, valósz. székelyek, és a „csupan”, perzsa csoben/helytartó/ispán cím (Pien-i-tien, 635, Schlegel 1896)
- 631:** Kuvrat, onogur-bolgár kán 5 fia közül Kuber a pannóniai avarokhoz költözik a székelyek egy részével, Kotrag a Volgához, Alcek pedig Ravenna környékére, a legidősebb Batbaján/ Bezmer a Meótisznál marad, kazár fennhatóság alatt
- 8-9. század:** besenyő támadások („sasok” a krónikákban), szabirok elköltözése a dél-kaukázusi Kura-folyó mellékére, fejedelmük Stephanos, keresztény vértanú lesz 855 k.; a Dontól nyugatra 2 magyar és 5 ogur törzs szövetsége = hétmagyarok, „Dentumogeri”, tör. jedi = 'hét' rontott alakjából (Anon.: vérszerződés, Kézai: Hunor, Magor és a szarvas-monda, vö. Jordanes, Prokopius, szláv „Levédia” a Don-Dnyeper között, Jerney 1845), majd 3 „kabar”/ khvárezmi törzs csatlakozása Kijevnél = 10 törzs, tör. on-ogurok, „hungarok”
- 895:** magyar honfoglalás a Kárpát-medencében, Hungaria, az új „Onoguria”; a székelyek fogadják a bejövő magyarokat (Csigle-mező, keleti gyepű?).
- 907:** Árpád fejedelem utódai a fejedelemségben Zolta, (Fajsz?), Taksony, Géza; döntően sikeres hadjáratok nyugaton kb. 100 évig, 862-955 között, részben a viszálykodó nyugati fejedelmek zsoldjában
- 996-1000:** régi nevünk a „Sabartoiiasphaloi”, lovas szabir/szavárd (DAI 38, 950 k.), a túlnyomórészt török és kelet-iráni nyelvű csatlakozott néprészeknek átadjuk a valósz. a szabirotól megtanult uráli nyelvünket, melyhez ők is nyelvcserevel juthattak; Géza fejedelem fia, Vajk-István német-római közreműködéssel legyőzi rokonát, a fejedelemségben rangidős jelöltet, Koppányt, és megalapítja a feudális magyar királyságot; újabb sztyeppei népcsoportok, besenyők, kunok, jászok bejövetele a következő kb. 200 évben, s I. Endrétől III. Béláig újra szerepet játszik a bizánci-rusz orientáció (Szent Korona is ennek köszönhető)

I. „AHOGY A CSILLAG MEGY AZ ÉGEN”: AZ IGAZI „NAGY TÖRTÉNELEM”

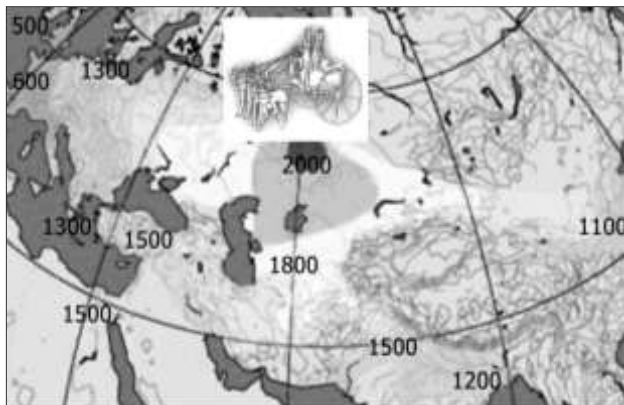
– a kozmikus precesszió, mint hagyományos korszakjelölő, és az arkangyali korszakvezetések hetes ciklusai (Trithemius, bencés apát, *De septem secundeis*, 1515 nyomán Z.T.Cs.; a precesszióról, időszámításról ld. Baktay: *A csillagfejtés könyve*, Várkonyi: *Az idő szívverése*)

II. AZ ŐSIRÁNI KULTÚRA, I.E. 6260-4100 K., IRÁN-TURÁN SZAKADÁS ÉS ZARATHUSTRA VALLÁSI REFORMJA

III. A BRONZKOR „IPARI FORRADALMA”, FÉMEK, KOCSIK, LOVAK, ERŐDVÁROSK, MIGRÁCIÓK

A küllös kerekű lovas harci kocsis („szkíta szekér”) első megjelenése a délkelet-uráli Szintasta-kultúrában, majd elterjedése kelet és nyugat felé; balra lent a sztyepei ló megülesének első déli ábrázolásai mezopotámiai és baktriai pecsétnyomókon (Anthony-Brown 2007), jobbra a sztyepei proto-indoiráni törzsek (Andronovo-kultúra) elhelyezkedése az Urál-Altáj térségében és kapcsolatai az Altáj vidékével, a Baktria-Margiana komplexummal és a kelet-európai Szrubna (Gerendavázis) kultúrával (Wikipedia nyomán), ill. az Indus-völgygel.

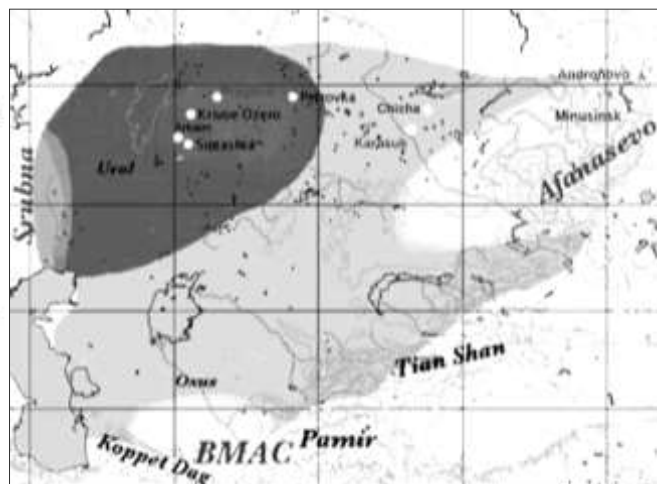
Seal of Abaskalla
Ur III
2050-2040 B.C.

David Owsen
1993

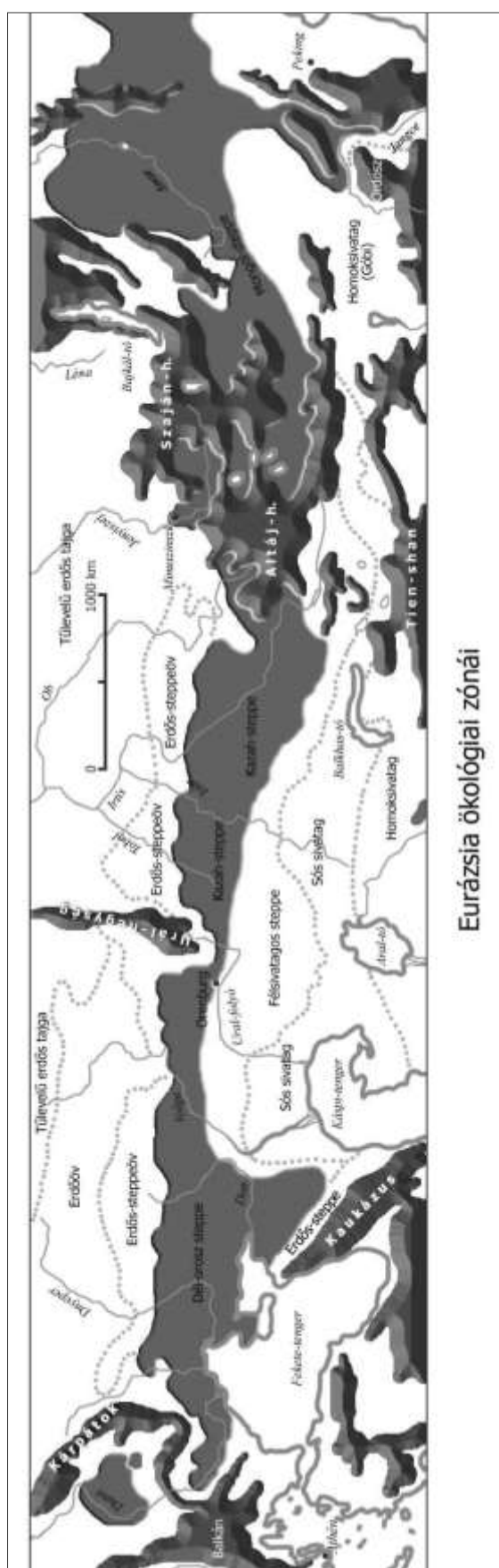
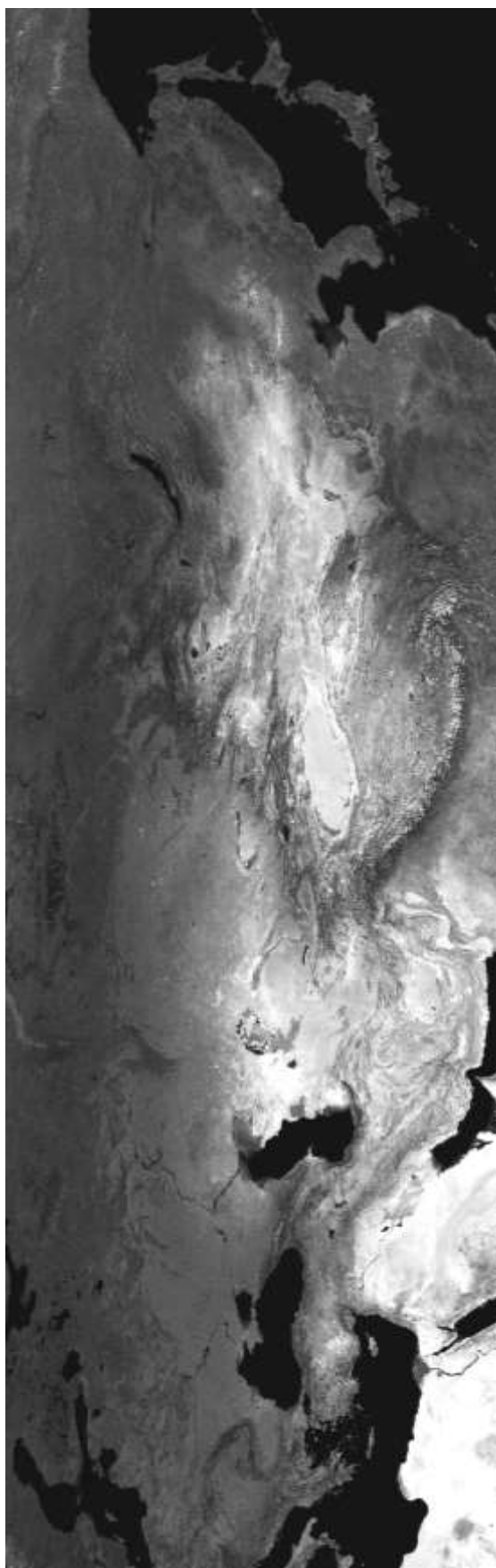

BMAC seal impression
2100-1700 B.C.

V. I. Tarand
1996

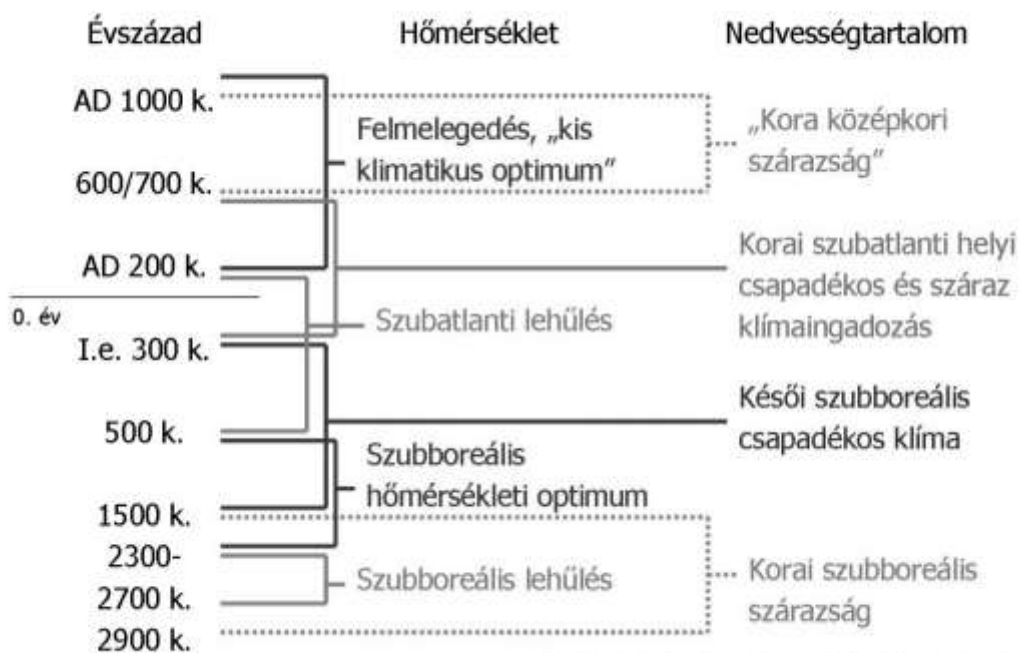

IV. ÉSZAK-EURÁZSIA ÖKOLÓGIAI ZÓNÁI, ŐSI KLÍMAVÁLTOZÁSOK

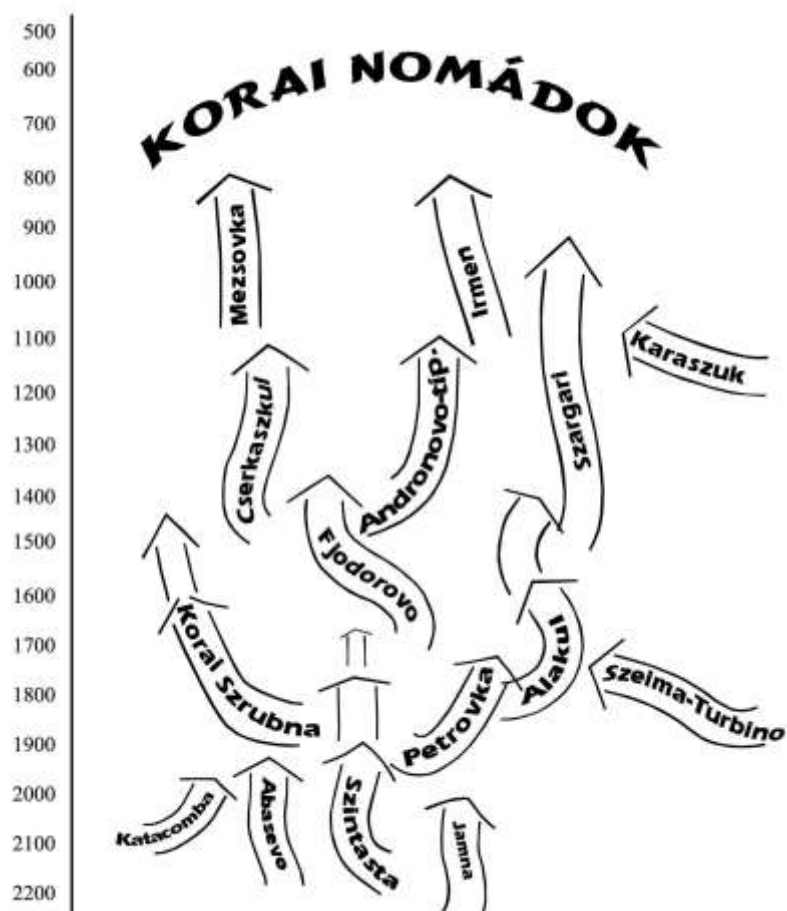

Eurázsia ökológiai zónái

Éghajlatváltozások az eurázsiai steppe-térségben

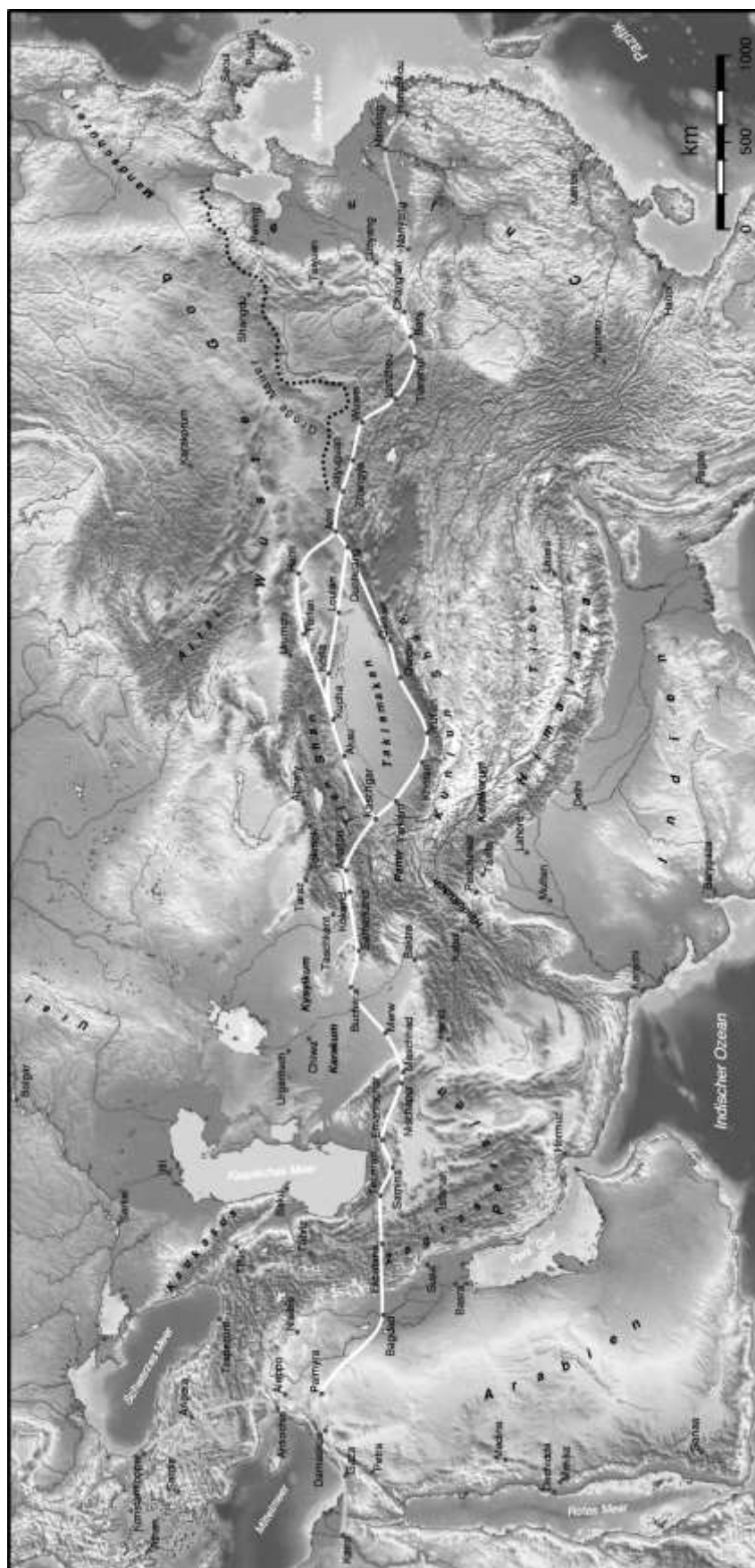
L. Koryakova-A.V. Epimakhov 2007, Tab. 0.1 nyomán,
Z. Tóth Csaba, 2011

4.9. ábra. Kulturális trendek a bronzkorban

(In: Koryakova-Epimakhov: *The Urals and Western Siberia in the Bronze and Iron Age*, 2007)

V. A SELYEMÚT, A HUNOK, A „DI” VAGY „TI” BARBÁROK, ÉS A „DINGLINGEK”

A ti (ogur) és hun (kín. *xianyun*, Si King 167, 168, 177, 178, majd *xiongnu*) törzsek az ókori Kína határain; nevük kínai írásjegyeiben egyaránt megjelenik egy íj-nyíl alakú piktogram (Maspero, 1978, kiemelés Z.T.Cs.); az i.e. 4. századra nagyrészt már északon laktak, majd nyugatra mentek i.e. 200 - AD 200 között, s mint Attila hunjai és ogurok szerepeltek, mielőtt beolvadtak a magyarságba (kín. „kaocső”, magas kocsijú „tinglingek”, Wei-shu, vö. kínai égtájszínek: *fehér*: nyugat, *fekete*: észak, *vörös*: dél, *zöld*: kelet, *sárga*: közép, és a fehér és vörös hunok, fehér ogurok, fekete és fehér magyarok a perzsa, örmény, bizánci, szláv, latin forrásokban)

Noha más kínai írásjelekkel írják a régebbi ti/di barbárok neveit, mint a dinglingekét vagy tinglingekét, mégis lehet kapcsolat, sőt azonosság a két név, népcsoport között, s az eltérő nevek a kínai nyelv, írás jeleinek évszázadok alatti változásaiából is fakadhatnak; ugyanez lehet a helyzet a régebbi xianyun és a xiongnu névalakok esetében is, a korai és késői hunokra vonatkoznak

VI. BRONZKORI KULTÚRÁK UTÓDAI, SZKÍTÁK, SZARMATÁK, HUNOK, TÜRKÖK

VII. NÉPVÁNDORLÁSOK, SZÁLLÁSTERÜLETEK, HONFOGLALÁSOK

1. Régi népvünk, a „szavartiaszfali”/lovas szavárd feltérképezése (DAI 38), és megjelenésünk az Urál-Volga-Don-Kaukázus térségében, AD 1-2. század

Szavárdok, magyarok, ogurok, hunok első felbukkanása az Urálon túl és Kelet-Európában, a történeti források és a régészeti kutatások fényében

Z. Tóth Csaba, 2015.

Kara-Abyz kultúra = Bjelaja középső szakaszánál, i.e. 2. sz., AD 3-4. sz., „arimaszpuk”, szargatkai ogurok és hunok? (Ptol.: 'Khun!')

Metere (Ovidius, Tristia, II. 191), AD 9. k., Mattzaris (CIL 5234), AD 40. (szarmata hadjáratokban a K-m. környékén)

Sardi Scythae = szavárd szkíták & Mazacasos = magyarok a Meóztisztól keletre (Plinius, IV. 83, VI. 21, Essedones, a Meóztisz „fölött”, „körül” & keleten); Suardeni = szavárdok uo., Materi = magyarok a Volgától keletre (Ptolemaios, V. 9, 16-17, Issedones, nagy nép & városaik keleten), AD 1-2. sz.

Prokorovo-kultúra = korai szármata, sazuomaták a Bjelaja felső szakaszánál, i.e. 4-1. sz., + Itkul-Gorokovo, i.e. 3. sz. végétől

Szármata az Alsó-Volgánál

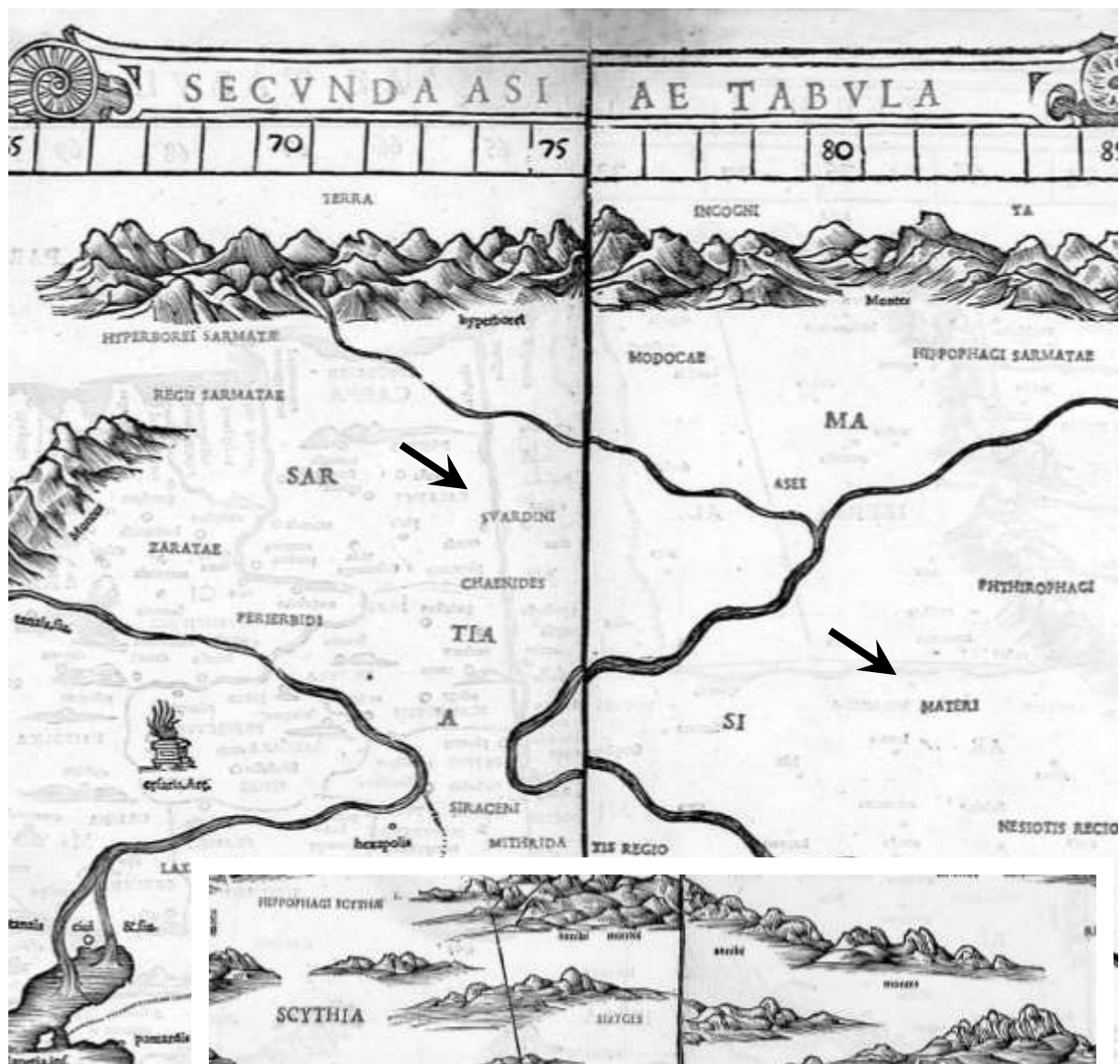
ÉRCES-URÁL-HEGYS

Hérodotosz:

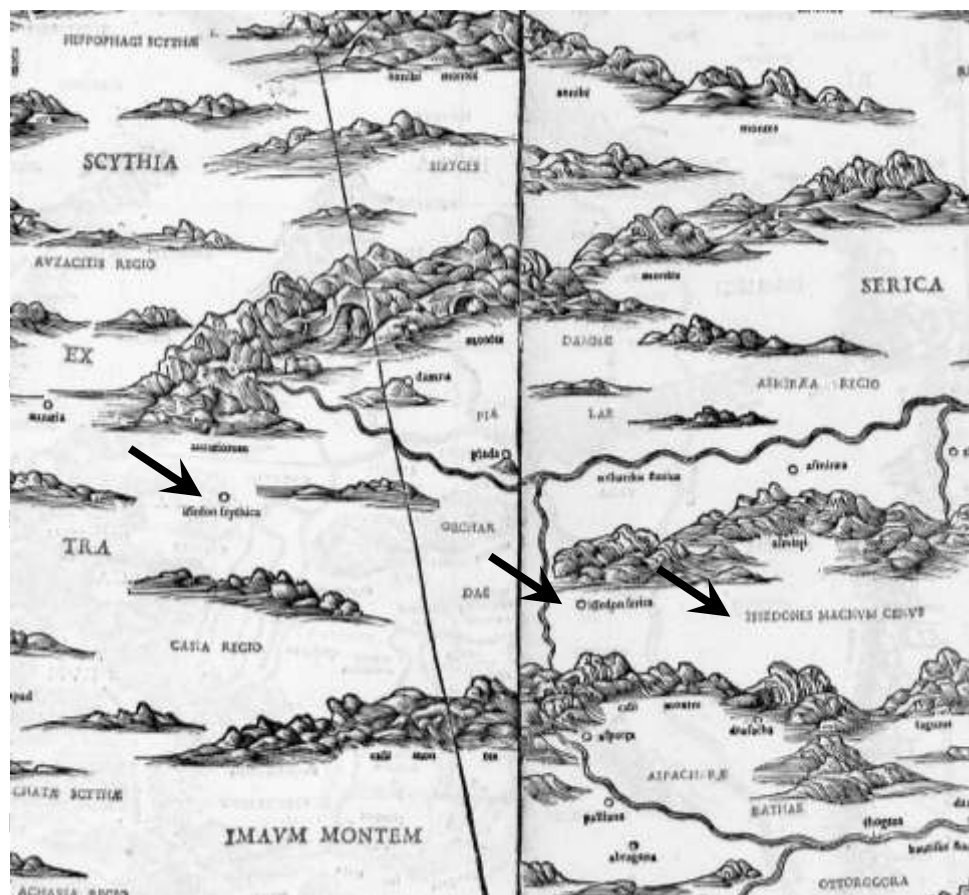
Argippe, v. „kecskelábúak” (prémcsizmások) = „finnugorok”? (Cserkaszkul, Mezsovka, Gamajun; első kapcs. az óirániakkal i.e. 1750-1500 k.)

Isszedonok = Itkul-kultúra az Iszet-folyónál, szavárdok, szabirok („Szabiria”), i.e. 7-3. sz.; Gorokovo-kultúra = magyarok (?), i.e. 5-3. sz.

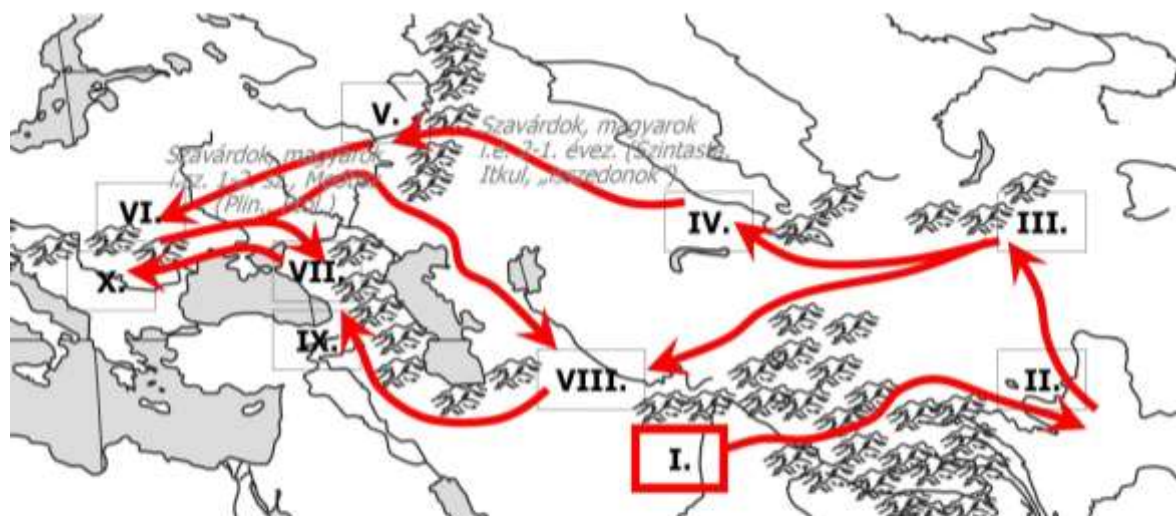
Arimaszpuk = Szargatka-kultúra a Tobol-Irtis folyók között, ogurok, i.e. 7. sz., AD 4. sz., hunok szórva nyosan i.e. 3. sz. végétől (Iszakovka, Sidorovka)

Szavárdok
(Svardini),
magyarok
(Materi) a Vol
két oldalánál,
és „isszedónol
a két városuk
az Altáj-hegys
térsgében
(Ptolemaios
nyomán
Bernardus
Sylvanus,
Velece, 1511
részletek, vö.
Pliniusnál az
„Essedones” n
a Meóitisznál i
megjelenik)

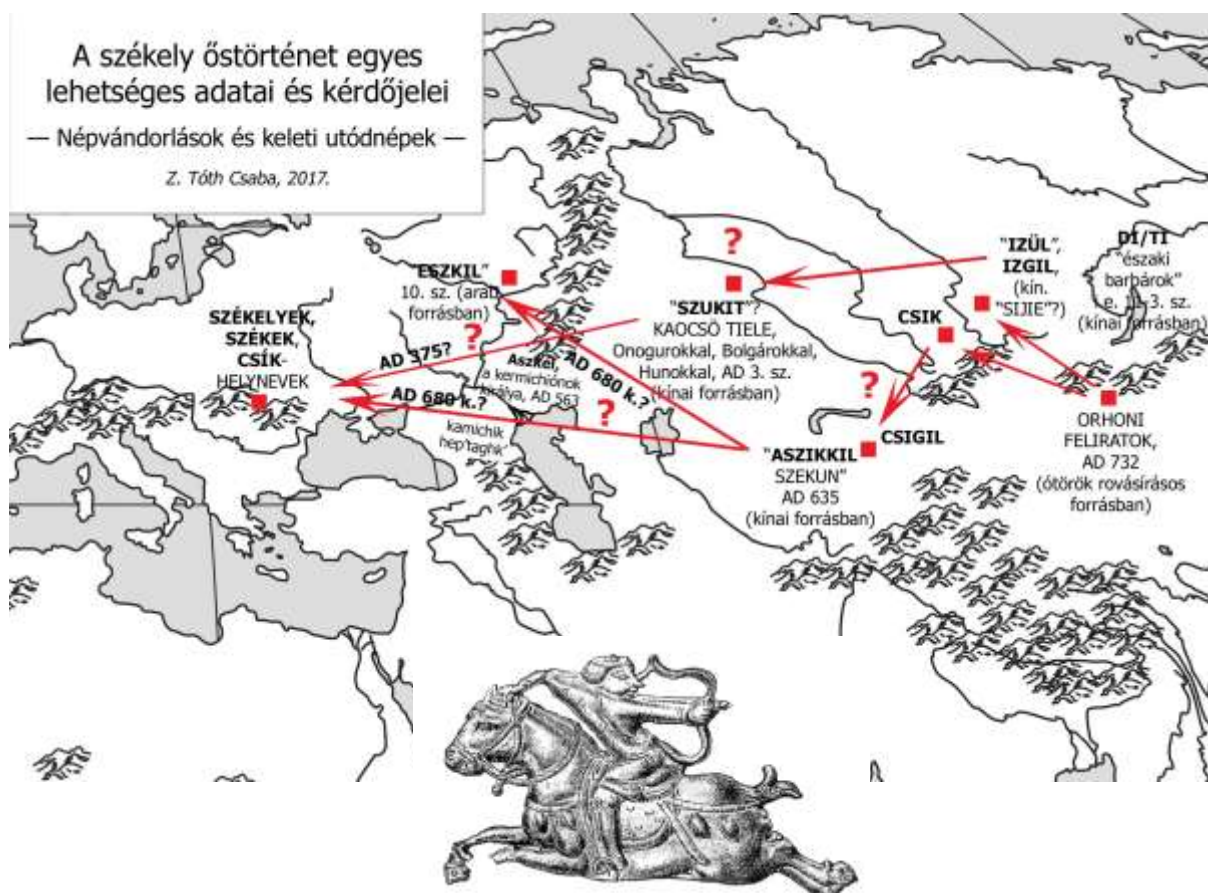

2. Hunok, ogurok, avarok, székelyek, a Csaba-monda és a „kettős honfoglalás” igazsága

- I. Hjaona, hunu Közép-Ázsiában (Aveszta)
- II. Xianyun az Ordosznál i.e. 9. sz. (Si King)
- III. Xiongnu Mongóliában (kínai évkönyvek)
- IV. Hunok az Irtisnél (Szargatka, „Kaocső Tinglingek”)
- V. Euro-po-mongoloid nép a Kámánál (Kara Abyz)
- VI. Hun invázió i.sz. 375, **Kárpát-medence** c. 400-453

- VII. Onoguria a Meóthisznál
- VIII. Heftalita v. fehér chiönok, 456-558
- IX. Avar-hunok 558, **Kárpát-medence**
- X. Kuber/„Csaba” és a székelyek c. 680, **Kárpát-medence** (Kuber Görögó.-ban, Miracula, Anonymus, Pien-i-tien)

„S az egész népet, már tudniillik a hadifogságba esett egész népet, mint amely a továbbiakban immár az ő alattvalója, a fent nevezett kagán a Duna folyónál telepítette le ama Pannónián túli részekben, amely provinciának régenté a Sirmium nevű város volt a metropolisa. Ettől fogva bolgárok, avarok és más (pogány) népek közé vegyültek (az elhurcolt bizánciak), egymás között gyermekeket nemzettek s így határtalan sokaságú néppé lettek. A gyermekek atyáiktól átvették a magukkal hozott tradíciókat és a nép római szokásokhoz igazodó indíttatásait. Ahogy a héber náción Egyiptomban a fáraó alatt gyarapodott, hasonlóképpen sokasodott emezek között a keresztények törzse az igaz hit és az életadó szent kereszttség (gyakorlása) útján. Egyik beszélt a másiknak az ősi szülőföldről, s lánggra lobbantották egymás szívében az elmenekülés vágyát. Már hatvan és még valamennyi év telt el azóta, hogy a szülők a barbárok portyázásainak áldozataul estek. Egy másik új nemzedék lépett a színre. Idővel a legtöbben közülük szabad emberekké lettek. Ezek után már külön népként kezelte őket az avarok kagánja, s a nép szokásának megfelelően vezetőt rendelt föléljük, név szerint Kubert. Ő néhány közeli bizalmas hívétől megtudta, hogyan vágyakozik vissza ama nép atyái városaiba. Mérlegelte ezt s magához vonta a rómaiak egész felkelő népét más nemzetiségűekkel, azaz prozeliákkal együtt, mint ahogy a Biblia mondja a zsidók mózesi exodusáról szólva; vitték az ingóságokat és a fegyvereket is. A kagán ellenében, mint mondtuk, felkelőkké, lázadókká váltak. Amint a kagán ezt megtudta, nyomukba eredve üldözte őket, öt vagy hat ütközetben összecsapott velük, de mindegyikben vereséget szenvedett, mire még megmaradt hadinépével megfutamodott s észak felé (országa) belsőbb területeire vonult el. Ezután a győzelmet követően Kuber egész fent leírt hadinépével átkelt az említett Duna folyón, a mi részreinkre érkezett és a Keramesios mezőt foglalta el...” (Miracula S. Demetrii II.5, Csillik É. ford.)

(idézi Bálint Csanád: *A korai avarok*, 1995)

Maradék népével hátrált Csaba, hogy az elvesztett hon visszaszerzésére ázsiai rokonaival egyesülten térhessen vissza, s Etele szent kardját – mert így hagyá a jóslat – a puszták tengerének habjaiban testvéri vértől tisztára mártván, annak bűverejét visszaadja. Erdély vég határinál őrködni hagyja a székelyt, visszakeltében majdan támaszul szolgálándót; elváláskor áldoznak tűz-, lég- s földnek, s a távozók megesküsznek fenyegető vész idején segítséggel fordulni vissza a világ végéről is. Am alig haladtak a havas aljáig, már a körül lakó népség fölemelkedik a maroknyi székely ellen: de megrendül a föld, megrázkodnak a fenyők koronái, s hírül adják a vonulóknak társaik veszedelmét, – a hadak egy része visszafordul s meglepven pozdorjaként szórja szét az ellent. Egy év múlva ismét megirigylük a völgy lakói a székely nyugalmit s fenyegetik seregeikkel: de a patak sikoltva szalad a folyamba, folyam a tengerbe; hirt visznek, a segély nem késik, s a székely ismét mentve, az ellenség veszve lőn. Három év múltán új nemzetségek veszik ismét körül a székelyt, s küzdelem fejlik ki életre és halálra, már a szellő is alig érte a Görögország tájára eltávozottakat, de mégis a puszták viharának adván társul magát, megtalálta őket messze délkeleten, s harmadszor is győzelmet vívnak feleiknek. – Sok idő folyt le ezután, a magban elültetett diófák agg törzsekké növekedtek, a fiak megvénültek s unokák lettek fegyverhordó bátor férfiakká; szorgalom a rengeteget kies teleppé, hosszú időzés az őrállomást hazává alakította át, s nem volt ki merje háborítani a székely tűzhelyét, kinek védelmére saját erős karján kívül ismeretlen segédseregek megjelenése késznek látszott, de végre is kitör a szomszédok régi gyűlölete a nyelv- és szokásban egyedül álló székely ellen; megszámlálhatatlan nép kel föl ki-

irtására, s a bérces kis hazát minden oldalról megtámadják. Dicsően vív a székely, de mármár lankadoz a túlnyomó erők ellenében; a segély messze van, tán feledésbe is ment, s az elszakadt hű társak rég a földben alusszák álmaikat. Csak a székelyek csillaga nem szunyadoz s megemlékezve az áldozatról, az esküiről, lobogva viszi a hírt a földről az égi csarnokokba. Már itt lent az utolsó csata készül, maroknyi nép az ellenség árjával szemközt, midőn egyszerre paripák dobogása és fegyverek moraja hallatszik s fényes hadak némán vonulnak éjente az égen fölfelé, a dicső hadtársak, kik háromszor jövének segítségre, most negyedizben, mint hallgatag szellemek hosszú sorban nyomulnak a csillagos égen keresztül feleik segedelmére s leszállnak ott, hol a kék boltozat ama havasokkal ölelkezik. Nincs halandó erő, mely megállhatna a halhatatlanok előtt: rémülés szállja meg a tenger ellenséget s futnak mindenfelé, többé hátra sem tekintendők. Azóta áll a székely háborítatlanul, s nem soká véget ér hű őrködése, midőn a rég elköltözöttek bátor unokáihoz, mint kalauz csatlakozhatva, örökségöket, széles Magyarhont, visszafoglalják. A fényes hadak ösvénye pedig, melyet jöttökben s visszatértökben taposának, eltörölhetlen marad az ég boltozatán: az ő lábaik és lovaik patkóinak nyomdoka az, mit derült éjfeleken mint tejfehér szalagot látsz tündöklenni a magasban, s melynek neve azon órától fogva *hadakuta* a székelyeknél, melyre tekintve megemlékeznek ők Csabáról s hős apjáról Eteleőről.”

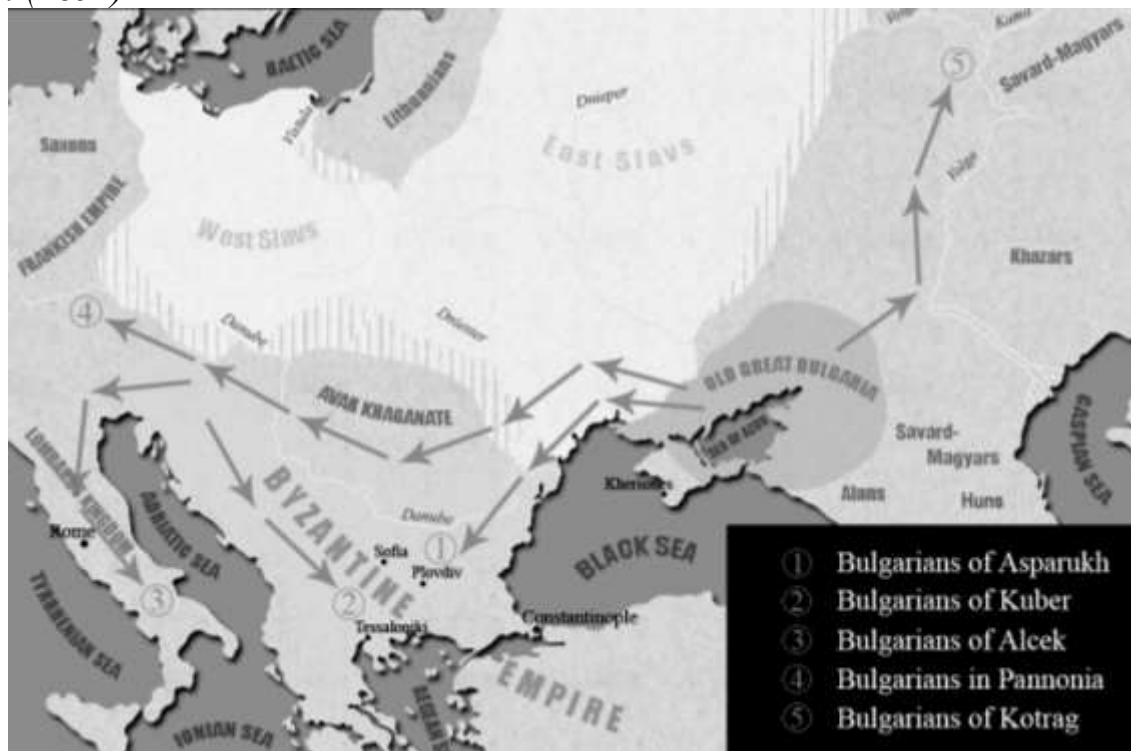

Fent: a székely Csaba-monda, Lugossy J. 1855.

(ld. még Ipolyi: Magyar Mythologia, 1854, reprint, p. 581); balra: Zichy M: Hadak útja, lent: hun lovasíjász, Takht-i Sangin, Perzsia, 6. sz. (Litvinsky, Ilyasov), és a Bécsben őrzött magyar fejedelmi szablya részlete (ld. még a szabályák gyakorisága a kelet-európai leletekben, Studia Levedica, 1938), mellette egy jellegzetes 9-10. századi turfáni ujgur motívum-párhuzam (Le Coq: *Buddh. Spätantike*, 1923, p.26)

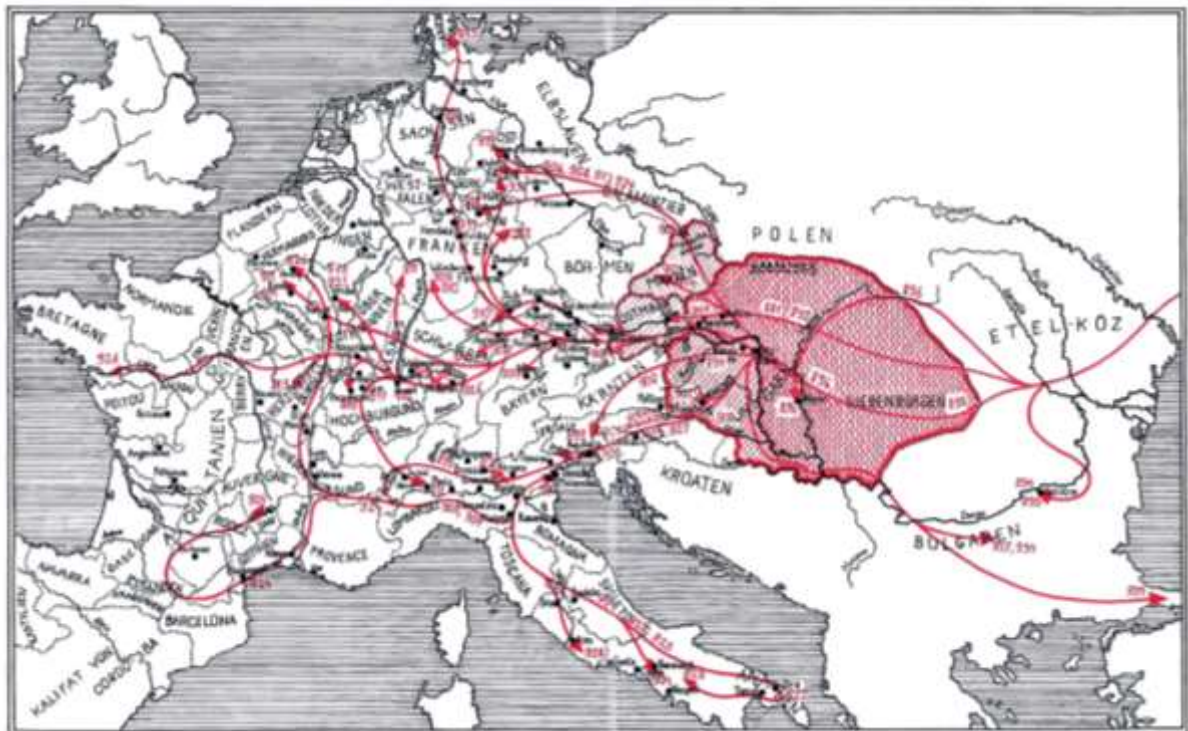

3. Onoguria vagy Magna Bulgaria elhelyezkedése, az ogur-hun és részben „bulgár” vándorlások nyugatra, és Jerney János térképe az általa elsőként beazonosított Levédiáról (1851)

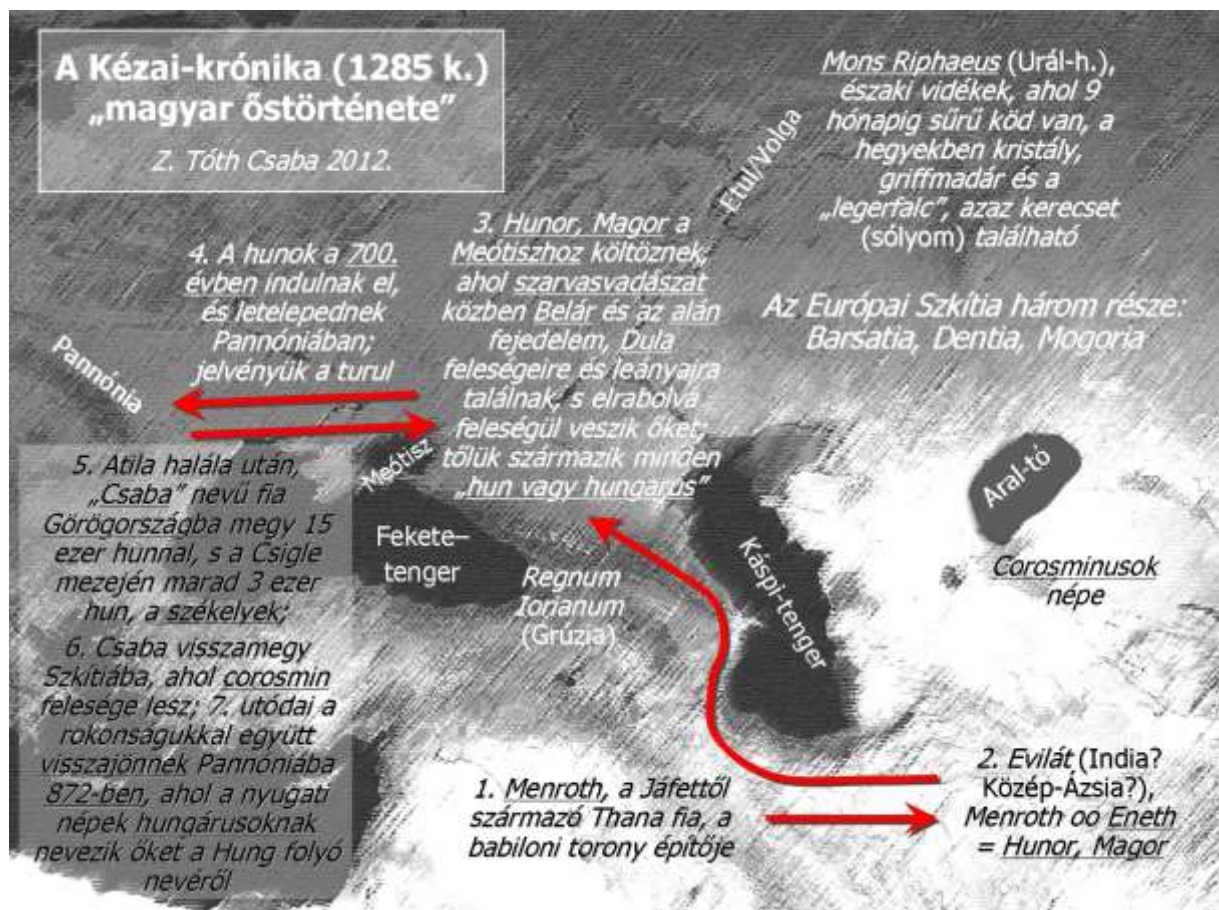
Az Azovi-tenger (Meóitisz) északi partvidékén jöhetett létre az első szorosabb ogur-magyar törzsszövetség 800 körül, a szavárdok elszakadása után (DAI 38), és erre utalt Anonymus a vérszerződéssel, a „Dentumoger”, hétmagyar névvel (a „dentu” nem a szláv Don, hanem a tör. jedi = hét rontott alakja), Kézai pedig Hunor és Magor szarvasvadászatával, részint külhoni források felhasználásával (Priscus, Jordanes a hunokról, Prokopius a Kuturgur és Uturgur testvérpárról, tokur/9- és otur/30-ogurokról)

4. A magyar honfoglalás és vezérkor, hadjáratok nyugaton és keleten, 861-955 (Szabolcs de Vajay: *Der Eintritt des ungarischen Stammesbundes in die europäische Geschichte* (862-933), Hase & Köhler Verlag, Mainz, 1968)

5. Szavárd-magyarok a Dél-Kaukázusban, 800-815

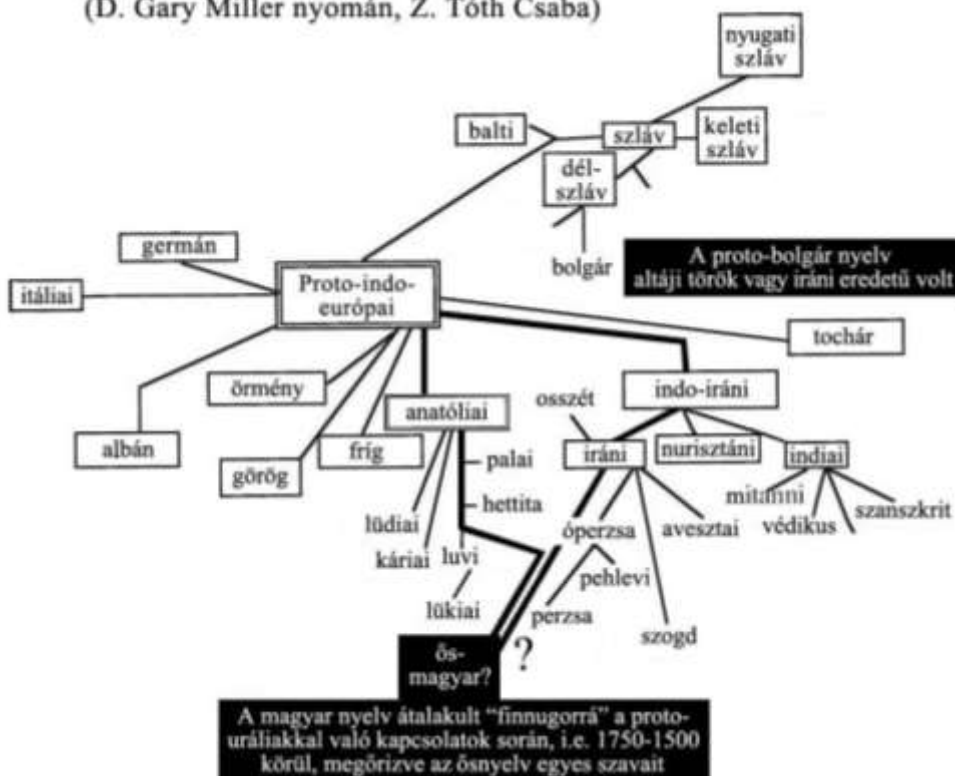
IX. A KÉPES KRÓNIKA ŐSNÉVSORÁNAK LEHETSÉGES MEGFEJTÉSE

1. Nőé		25. Levente.
2. Iáfet.		26. Lehel. ← AD 280,
3. Hám.		27. Zamir. 310,
4. Chus.		28. Zambur. 340,
5. Nimróth.		29. Bolug. (?)
6. Hunor. xiongnu		30. Bóczu.
7. Bór.		31. Zoltán.
8. Dama.		32. Berénd.
9. Keleed.		33. Chadicza. ← 490.
10. Keve.		34. Opos.
11. Keár. ogurok,		35. Ethei.
12. Bellér. óbolgárok		36. Szemein.
13. Kádár.		37. Turda.
14. Othmár.		38. Bendeguz. ← 640,
15. Farkas.		39. Atila. 670,
16. Bondofárd.		40. Chaba. 700.
17. Buken.		41. Ed. ← 730,
18. Czanád.		42. Ugek.
19. Budli.		43. Eleud.
20. Beztur.		44. Almos. ← 820.
21. Mike.		45. Arpád. Anon. 3.
22. Miske.		46. Zolta.
23. Ompud.		47. Toxus.
24. Kulcze.		48. Geicza.

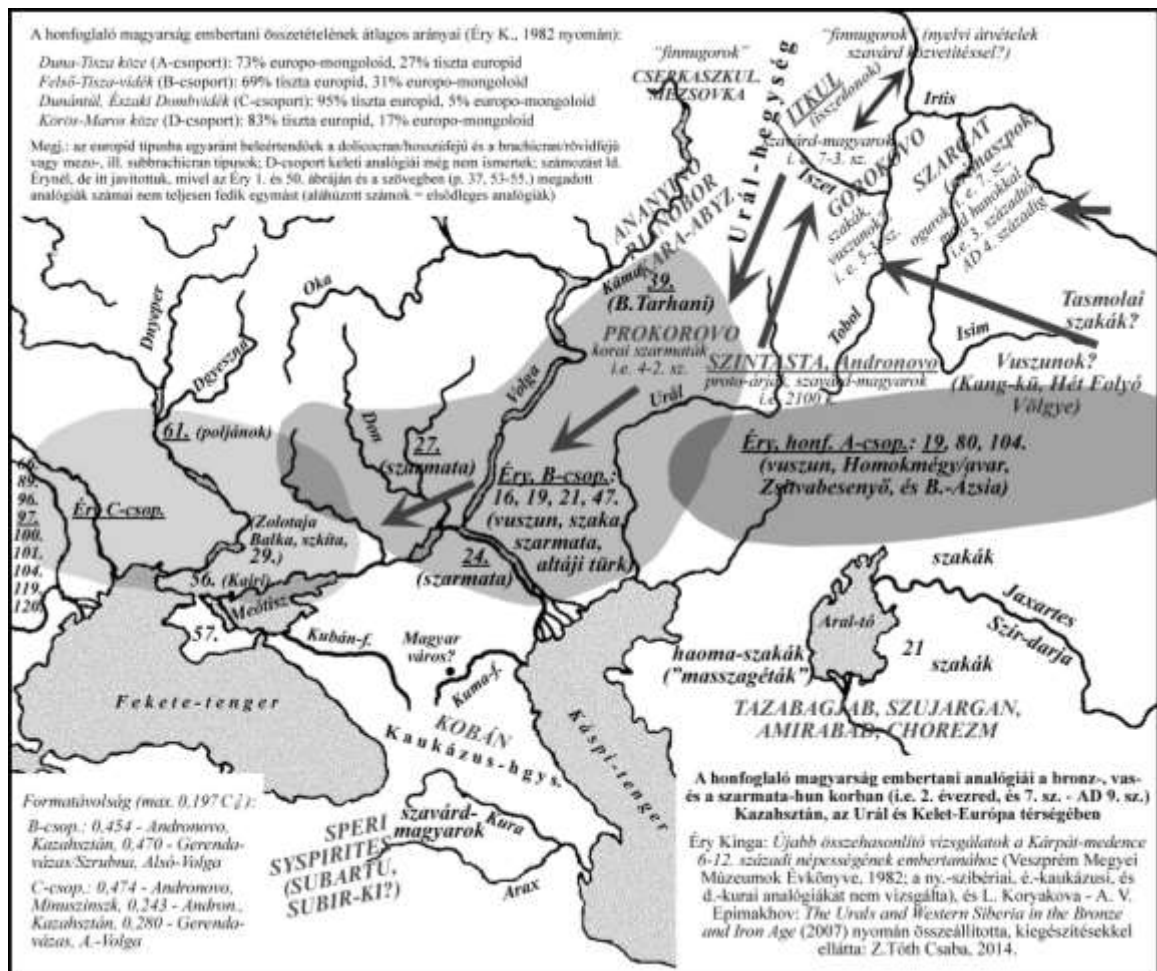
Pethő Gergely: Rövid Magyar Kronica, Kassa, 1729.,
és a hunokhoz csatlakozott népek az emberöltők szerint
(ld. Z. Tóth Csaba: A Képes Krónika ősnévsora,
Eleink 2014/4.)

X. Az ősmagyar nyelv feltételezett elhelyezkedése az indoiráni nyelvek „családfáján”

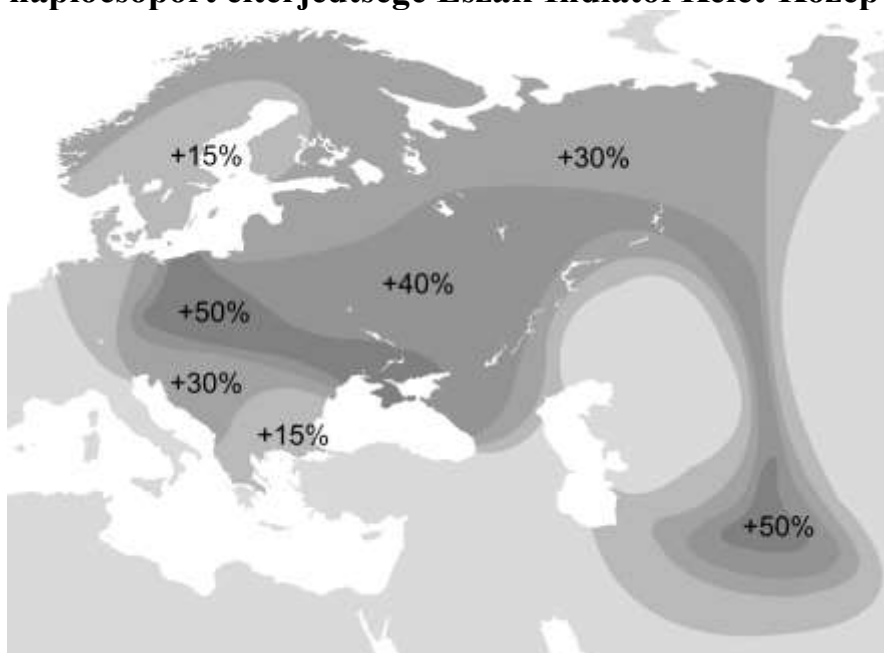
(D. Gary Miller nyomán, Z. Tóth Csaba)

XI. A honfoglaló magyarság embertani analógiái Éry Kinga kutatásai nyomán, és néhány, még nem vizsgált régészeti kapcsolat

XII. Az R1a Y-DNS haplocsoport elterjedtsége Észak-Indiától Kelet-Közép-Európáig

A magyarságnál is domináns, 30-60% arányú R1a Y-DNS (apai) haplocsoport elterjedtsége a mai Észak-Indiától Kelet-Közép-Európáig (www.eupedia.com)

Magyar vitéz, 8-9. század (Angus McBride nyomán, de eredetileg bőrpáncélt használhattak honfoglaló őseink, fémlemezes mellvért az Irtis-Tobol-melléki Szargatka-kultúra temetkezéseiből ismert az i. e. 4-3. századból):

